

Faglig undervisning som kreativ proces

Stadig flere skoler anvender Den Kreative Platform ved tværfaglige projektarbejder. Nu lancerer forskerne en model, der gør det muligt at bruge den didaktiske metode i enkeltfagsundervisningen.

Da forskerne på Aalborg Universitet for 10 år siden begyndte at udvikle Den Kreative Platform som ny didaktisk model, var det målet at skabe et "mødested", der gjorde det lettere for mennesker at dele viden og tænke nyt og kreativt. Gennem årene er modellen løbende videreudviklet, og de didaktiske værktøjer i form af træningskort, spil, øvelser, instruktioner og færdige undervisningsforløb bruges i dag af skoler over hele landet.

– Grundideen var, at Platformen skulle fremme den kreative proces i projektarbejder, emneuger og andre tværfaglige sammenhænge, hvor elever samles om at få fælles ideer ud fra den forskellige viden, de fører ind i gruppen.

– Vi hører tit fra lærere, at de er glade for modellen, men flere har sagt, at de også gerne vil bruge den kreative proces i enkeltfagsundervisningen. Derfor har vi nu udviklet CPL-modellen, Creative Platform Learning, der er en undervisningsmodel til faglig læring, forklarer lektor og forskningsleder Søren Hansen, Aalborg Universitet.

CPL-modellen er udviklet med bl.a. Filstedvejens Skole som forskningsobjekt. 14 udskolingslærere fra Filstedvejens Skole har deltaget i kurser i CPL, hvorefter de har tilrettelagt og gennemført lektioner med ekstern lektor Jonna Langeland Christensen fra Aalborg Universitet som supervisor. I forløbet er der indsamlet cases og erfaringer fra de deltagende skoler, og dataindsamlingen er nu så fremskreden, at Søren Hansen og Jonna Langeland Christensen inden jul udgiver en bog om faglig læring på Den Kreative Platform.

Uhæmmet anvendelse af viden

I Den Kreative Platform tales der om kreativitet som "uhæmmet anvendelse af viden". Den uhæmmede anvendelse opnås gennem træning i hori-

Søren Hansen: Der bliver højt til loftet i klasser, der arbejder med Den Kreative Platform.

sontal tænkning, hvor forforståelsen bruges til at lære, stærk opgavefokus, parallel tænkning og ingen (oplevet) bedømmelse af eleverne. Eleverne skal føle sig trygge, så de tør bringe al deres viden fra skole, hjem og fritid i spil, og opgavefokus skal være så stærkt, at eleverne "slipper" for at fokusere på eget image, sociale relationer og eftermiddagens venneaftaler.

Undervisningen er meget struktureret. Det er læreren, der danner grupper og bestemmer, hvor eleverne skal sidde. Det er tydeligt, hvad eleverne skal gøre, og hvordan de skal gøre det. Eleverne får kun én lille opgave ad gangen – typisk med en kort deadline. De små opgaver styrker koncentrationen og engagementet, fordi der ikke er tid til at tænke på andet.

I processen indgår 3D-cases i form af små fysiske øvelser, som eleverne udfolder sig med mellem opgaverne. Øvelserne udvikler elevernes kreative kompetencer samtidig med, at de løfter humøret og skaber et samvær, der gør det lettere for eleverne at være sig selv og bruge deres viden.

Inkluderende undervisning

– Der bliver højt til loftet i klasser, der arbejder med Den Kreative Platform. En lærer, der har brugt

Jonna Langeland Christensen: Den Kreative Platform fjerner den rangorden, der tit er i en klasse.

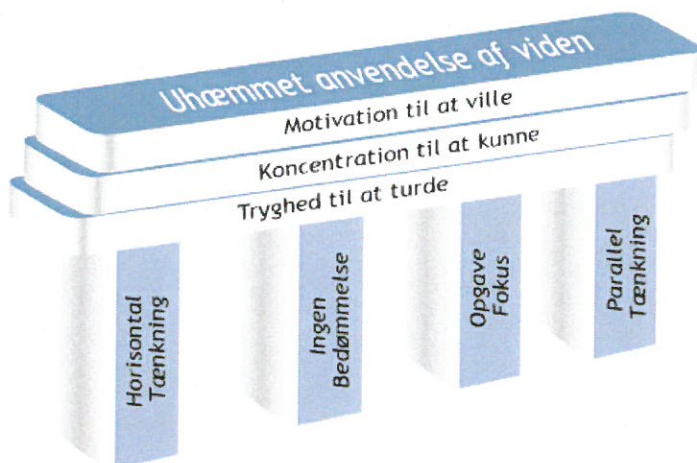
Platformen i en klasse i fem år, har fortalt mig, at det er markant, hvor godt eleverne har det sammen, og hvor gode de er til at koncentrere sig og tænke kreativt. Den Kreative Platform er inkluderende, fordi der hele tiden er fokus på noget, man gør sammen. Det skaber tryghed og trivsel. Og trivsel er en forudsætning for, at man kan tænke kreativt og skabe sin egen læring, siger Søren Hansen.

Fremmer den faglige læring

I den ny CPL-model er det målet at få eleven til at bruge forforståelsen i forståelsen af det faglige stof. Undervisningen tilrettelægges efter en tre-trinsmodel, hvor læreren åbner op for et tema ved at komme med eksempler, der sporer eleverne ind på opgaven. Herefter skal eleverne hver især skrive eksempler på små post-it-sedler. Efterfølgende drøfter eleverne ideerne to og to og skriver nye eksempler, og til sidst taler alle i klassen om de mange eksempler på sedlerne, der er sat op på væggen eller tavlen.

– Systemet med sedler er rigtig godt, for der er ingen, der oplever sig bedømt. Nogle kan måske kun skrive nogle få sedler, mens andre kan skrive mange. Jeg har prøvet at lade eleverne gå rundt mellem hinanden og læse op fra deres sedler. De

Fortsættes side 6

Den uhæmmede anvendelse af viden bæres oppe af fire principper, der øger motivationen og koncentrationen.

noterer, hvad de andre siger, og til sidst står vi sammen og kigger på alle sedlerne på tavlerne. Det er en proces, hvor de selv har skullet reflektere, og hvor alle får mere taletid, siger lærer Alex Skaalum Bloch, der underviser i dansk og historie på 8. årgang på Filstedvejens Skole.

Er mere på banen

Alex Skaalum Bloch har bl.a. brugt CPL-modellen i en klasse, der skulle lære om Cuba-krisen og Den

kolde krig. De arbejdede med begrebsafklaring og kom omkring temaer som våbenkapløb, Berlinmuren, atomkrig, kommunisme og andre ideologier.

– Vi startede med at brainstorme, og så byggede vi det op. Først videndelte de med én, så med to, så med tre osv. Vi samlede op på tankerne og talte om, hvilke begreber der hørte til Den kolde krig, og hvilke der ikke gjorde. Det var en rigtig god proces. Når man arbejder på den måde, er alle mere på banen. Der sker noget med undervisningen, når alle står og taler om sedlerne på tavlen, siger Alex Skaalum Bloch.

Det har været lidt af en omvæltning for Alex Skaalum Bloch at efterleve Den Kreative Platforms opbygning med én enkelt lille opgave ad gangen. Han er vant til at forklare eleverne et mål med opgaverne, og nogle af eleverne har haft svært ved ikke at kende målet. Men mål kan hæmme kreativiteten, og han tror, at der i mange tilfælde er mere læring i at arbejde ud fra CPL-modellen.

– Mange elever har godt af at få brudt barrieren. Elever, der stiller store krav til sig selv, bliver bedre til at acceptere fejl og se ting fra en anden vinkel. Jeg har også fundet ud af, at det er godt for mig at bruge 3D-cases. Jeg er tilbøjelig til at ville lære mine elever for meget for hurtigt. Nu giver jeg dem indimellem en 3D-case, hvor de får hovedet tømt. I går skulle de f.eks. navngive nogle ting. Det kom der en masse sjov ud af. Hvis man ofrer to-tre

minutter på en case, er eleverne mere klar til at lære bagefter, siger Alex Skaalum Bloch.

Alex Skaalum Bloch gør flittigt brug af de instruktionsvideoer og materialer, der ligger på den Kreative Platforms hjemmeside. Det gør hans teamkolleger også, og teamet har besluttet, at de vil benytte Den Kreative Platform til det prøveprojekt, eleverne skal lave inden jul. Og heraf følger, at eleverne vil blive mødt med krav om innovativ tænkning i opgaveløsningen.

Den Kreative Platform

Den Kreative Platform er udviklet på Aalborg Universitet gennem forskellige forskningsaktiviteter, der bl.a. har været støttet af Fonden for Entreprenørskab. Den didaktiske model anvendes i dag over hele landet, ikke kun på skoler, men også på ungdomsuddannelser og videregående uddannelser og til nytænkning af produkter og serviceydelser i erhvervslivet og offentlige organisationer.

På hjemmesiden uva.aau.dk kan der gratis downloades informations- og instruktionsmaterialer, ligesom der kan downloades undervisningsforløb, 3D-cases og diverse publikationer om Den Kreative Platform.

Bogen "Den Kreative Platform i skolen", der er skrevet af lektor Søren Hansen og adjunkt Christian Byrge og udgivet af Fonden for Entreprenørskab, kan ligeledes downloades gratis.

Hjemmesiden informerer også om diverse kursustilbud – aktuelt bl.a. om gratis informationsmøder i oktober, ligesom den fungerer som "mødested" og fagligt forum for alle, der arbejder med Den Kreative Platform.

Søren Hansen og Christian Byrge har netop udgivet en ny bog, "Kreativitet som uhæmmet anvendelse af viden", på forlaget Frydenlund. Bogen kan købes hos boghandleren og på frydenlund.dk.

Alex Skaalum Bloch: Mange elever har godt af at få brudt barrieren og blive bedre til at acceptere fejl.